

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa R.W.

przeciwko E. spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej E. spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 16 grudnia 2024 r., I ACa 635/23,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od E. spółki akcyjnej w W. (poprzednio S. spółka akcyjna w W.) na rzecz R.W. 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie po rozpoznaniu sprawy z powództwa R.W. przeciwko S. S.A. z siedzibą w W., oddalił powództwo główne o zapłatę (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powoda 264 791,83 zł z zastrzeżeniem, że pozwanemu przysługuje uprawnienie do zatrzymania zasądzonej na rzecz powoda należności do czasu, aż zaoferuje on

pozwanemu zwrot otrzymanego na podstawie zawartej w dniu 11 września 2008 roku z K. S.A. z siedzibą w W. umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) świadczenia w kwocie 360 000 zł albo zabezpieczy roszczenie o zwrot tej kwoty (pkt 2); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 3) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 4).

Wyrokiem z 16 grudnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok częściowo, w ten sposób, że: z punktu drugiego wyeliminował zastrzeżenie prawa zatrzymania na rzecz pozwanego; w punkcie trzecim zasądził od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe za opóźnienie od 264 791,83 zł za okres od dnia 5 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt I); oddalił apelację powoda w pozostałej części (pkt II); oddalił apelację pozwanego (pkt III) i orzekł o kosztach postępowania (pkt IV).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części, tj. w zakresie pkt I, III i IV. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych i potrzebę wykładni przepisów prawnych w zakresie oceny i skutków uznania postanowień umowy kredytu za niedozwolone klauzule umowne.

W odpowiedzi powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia

prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Podniesione przez skarżącego wątpliwości wykładnicze i sformułowane zagadnienia prawne koncentrują się wokół problemu dotyczącego abuzywności postanowień umowy i skutków tej abuzywności. Należy zauważyć, że kwestie te były przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. m.in. uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22; wyroki SN: z 10 maja 2022 r., II CSKP 285/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22; z 31 marca 2023 r., II CSKP 1052/22; z 30 stycznia 2026 r., II CSKP 1053/23; z 21 stycznia 2026 r., II CSKP 258/23).

W judykaturze dominuje pogląd, że klauzule zastrzeżone w umowie kredytu powiązanego z walutą obcą kształtujące mechanizm indeksacji określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. np. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20; z 21 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22; wyroki TSUE: z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Kásler i Káslerné Rábai; z 26 lutego 2015 r., C-143/13, Matei; z 23 kwietnia 2015 r., C-96/14, Van Hove; z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriuc i in.). Za takie uznawane są również postanowienia określone jako „klauzule ryzyka walutowego”, które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy – konsumenta ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu (zob. wyroki TSUE: z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriuc i in.; z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring; z 14 marca 2019 r., C-118/17, Dunai; z 3 października 2019 r., C-260/18, Dziubak).

Problem sformułowany przez skarżącego w zakresie skutków uznawania postanowień umownych za abuzywne i możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami dyspozytywnymi również został już wyjaśniony. W uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 przyjęto m.in., że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego, odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

Sąd Najwyższy wyjaśnił także, że w zakresie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego do rozpoczęcia tej wymagalności nie jest konieczne złożenie przez kredytobiorcę żadnego sformalizowanego oświadczenia przed odpowiednim organem, zaś przyjęcie konieczności złożenia takiego oświadczenia byłoby niezgodne z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2026 r., I CSK 3426/25).

Wobec powyższego podniesione wątpliwości interpretacyjne należy uznać za wyjaśnione, zaś kwestie prezentowane przez skarżącego jako „istotne zagadnienia prawne” nie stanowią obecnie zagadnień nowych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[a.ł]